

Dr. Kolláth György

Szeptember 12-én Ladányi iskolapélda címmel kisebb(ségi) lavinát indítottam el. Illik hófogónak a végére odaállnom. Jászládány mindenkinek feladta a leckét: a helyi és a kisebbségi önkormányzatnak, a megyei közigazgatási hivatalnak, a jogvédő szervezeteknek, az oktatási miniszternek, az ügyészségnek és a programját komolyan vevő kormánynak is. Majd' mindannyian szekundát érdemelnénk. (Én például hibásan jóhiszeműen szerzett „jogok” helyett „helyzetet” írtam. A görcs átragadt a szövegszerkesztőre. Sajnálom.)

Cím
Alperesi zárszó
Dátum
2002.09.24.

Köszönöm, hogy sokan hozzászólásukkal írásomat megtisztelték. Zömmel azokkal is egyetértek, akik nem kívánnak velem egyetérteni. Kivéve azt, amikor az elvakultság mindenben diszkriminációt lát, ami nem patikamérlegben kimért egyenlősdi. Ez utóbbi nonszensz, ide érve, hogy írják át a jog(állam)ot, ha az nem egyenlőség-párti. Nem látni még, mitől és mennyire „szociális” a mi piacgazdaságunk. Annyira már biztosan az, hogy a társadalom differenciálódását közpénzzel és hiteles politikával, nem pedig adminisztratív módon fékez(het)né.

Vitapartnereimmel ugyanannak a bajnak más és más végét látjuk, s igyekszünk kezelni, mielőtt még az egész ránk szakadna. Tartom alapállásomat: most sem választópolgárként mondom ítéletet, csupán szakmám törvény(szerűsége)it igyekszem komolyan venni.

A kisebbségi és más hátrányos helyzetekre jó megoldást csakis a türelem, a plusz-támogatás, az együttműködés, azaz a korrekt és tapintatos integráció adhat. Évtizedek estek ki, de ezt példát statuálva nem lehet behozni. A kényszerű, állami integráció nem csak jogellenes, de értelmetlen is. Visszaüt, mert az emberek nem hagyják gyermekeik esélyét elvenni. Erőszakos megoldás esetén csak egy kérdés marad: ki költözzék máshová!? Irány -megint- Strasbourg, amely emberi jogi csúcsumfórum is? Az sem mindegy, hogy mennyi méz van a madzagon. Mert, ha nincs egy csepp sem, sőt a zsinór helyén szögcsap van, akkor a baj nőni fog. Zámoly, Jászládány, Paks, Németkér, Dunaszentgyörgy - és így tovább: ez mind „a” lakmuspapír. Tudni kéne jól „olvasni”.

A jog sem hozta a legjobb formáját. A törvények valóra váltása a „vak vezet, sőt megvezet világtalant” mondattal jellemezhető. A törvényességnek része a törvény előtti egyenlőség is. Nem igaz(ság), hogy kisebbségvédelem címén az egyik félnek minden szabad, míg a másiknak bármi lenyomható a torkán. A dolog nem úgy kezdődik, hogy visszaütöttek. Törésvonal nem a magyar-roma tengely mentén van, hanem ott húzódik, hogy a helyi lakosság életét, az iskola normális működését antiszociális emberek pokollá tették. Ladányban ezért telt be a pohár. Miért nincs erre egy szava sem az államnak? Mit mond erre a kisebbség ilyen-olyan szintű önkormányzata? Mindegy, hogy mi az ok és mi az okozat?! Tudják vajon az emberek, hogy egy bárhol (!) jól tanuló roma diák közalapítványtól minimum annyi ösztöndíjat kap, amennyi a ladányi tandíj volna? Olykor pedig a másfélszeresét. Hol van itt a vagyoni diszkrimináció?

Nincs minden rendben a kisebbségi törvénnyel sem. Idézem: „a kisebbséghez tartozók képzésére is kiterjedő települési önkormányzati döntéshez” a helyi kisebbségi önkormányzat egyetértési joga kapcsolódik. Megmondaná valaki: mi tartozik és mi nem ebbe a körbe? Nem létezik olyan egzakt adatbázis, amely az egy körbe tartozókat számon tartaná. Képzés bármi lehet: a nyelvtanulástól a biciklizésen át a katonai kiképzésig. Nincs korrekt definíció! Számtalan településen van viszont kisebbségi önkormányzat, s jelentkezhethet olyan közügy, ami a kisebbséghez tartozók képzését is, mint annyi minden mást érinthet. Ad abszurdum egy község, egy város önkormányzata a legtöbb határozatát - dacos kisebbségi vétó folytán - nem tudná keresztül vinni. Valójában - s ez nagy baj - minderről meg sem szokták a kisebbségeket kérdezni. E tekintetben a törvény (tetsz)halott. Ha Jászládány hibázott, akkor tízezerrel lehet

Dr. Kolláth György

---

országszerte, kisebbségi érdekkörben ugyanilyen hiba. Deresre húzni a ladányiakat nem fair. Ugyanez vonatkozik az iskola-regisztrációról szóló rendelethez is. A részleteket nem ismételtem. Vagy még mindig a szakminiszter joga egy vidéki iskola beindulásának tetszik - nem tetszik alapon való megítélése, de akkor ezt tessék törvénybe iktatni. Vagy pedig hagyják békén a ladányiak törekvését, még akkor is, ha szívük szerint mást látnának jónak. Ám balkézről, csuklóból visszanyúltni nem korrekt. Mind a 3200 önkormányzatnál ezt fogják tenni? Ha nem, minek alapján válogatnak? Szabad-e a ladányi vitára a központilag vezérelt államigazgatásnak két jogtiprással válaszolnia? Az alkotmány 35. § (4) bekezdése kimondja: A kormány - jogszabály kivételével – az alárendelt szervek által hozott minden olyan határozatot vagy intézkedést megsemmisít, illetőleg megváltoztat, amely törvénybe ütközik. A jogban a kijelentő mód a legszigorúbb parancs. Ha nem lesz más kiút, mindkét jogszabályt az Alkotmánybíróság elé viszem.

A felelős szakminiszter álljon szóba az emberekkel. A tüntetőkkel, a ladányiakkal is. Ehelyett egy-két sajtótájékoztató kevés. Nem jó, ha az ügyészséget küldi(k) rá az alapítványra. Nem ismerős ez a mód egy kicsit? Álljon ki a miniszter a polgárok elé, mutasson fel reális alternatívát. Ne csak üzenjen a kompromisszumról. Győzze meg a tárca mindkét vitázó oldalt. De ha csak részrehajló erőfitogtatásra képes, akkor jö(jje)nnnek a konzekvenciák. Ezek egyik eleme lehet, hogy a község távozásra ítéli a kisebbségi elöljárókat.

A kormányprogram címlapján ez áll: „Cselekedni most és mindenkiért”. Érvényben van? Minden szava igaz? Számon kérhető? Egy szociál-liberális kormány megteheti-e vajon, hogy minden polgár tanszabadsághoz való alkotmányos jogát (un. második generációs egyéni-emberi jogot) feláldozza egy kisebbség negatív követeléséért, bizonytalan kollektív vétő-jogért?

A kirekesztés kicsi vagy nagy körökben egyaránt elfogadhatatlan. A kirekesztő „vagy-vagy”-ban, a befogadó „is-is”-ben gondolkodik.